

Dok viši savetnik za zaštitu životne sredine kompanije Rio Tinto Margareta Milosavljević navodi da ova kompanija ima potrebne dozvole, i da se planira ulaganje od 100 miliona evra u zaštitu životne sredine, Zvezdan Kalmar iz Koalicije za održivo rudarstvo i Udruženja "odbranimo Jadar i Rađevinu" poručuje da rudnik Litijuma uopšte nije potreban našoj zemlji, kao i da će u slučaju njegove izgradnje biti ugrožena životna sredina u većem delu Srbije. Kalmar je ocenio da je ovaj projekat opasan za područje Rađevine i Jadra kao i za područje nizvodno niz reku Drinu, reku Savu, i u krajnjoj instanci bi ugrozio i Beograd. Prema njegovim rečima, Rio Tinto ima „izuzetno lošu istoriju rudarskih aktivnosti svuda po svetu“. „Jednostavnim pregledom intertneta ćete naći nekoliko užasnih mesta što se tiče ekologije i zaštite životne sredine. Najteža kršenja su bila na Papui Novoj Gvineji i u Australiji, i ovaj projekat ukoliko bi bio izrađen, ugrozio bi životnu sredinu ne samo u Jadru i Rađevini, nego i šire“, uveren je on.

Milosavljević odgovara da su istraživanja na tom području krenula od 2004. godine i da su otkrila da na tom području postoji jadarit, koji je sastavljen od bora i litijuma, kao i da su svi istražni radovi vršeni nakon odbijanja dozvole od nadležnih organa. Ona je dodala da se vrlo precizno radi na sagledavanju svih uticaja, kao i da ih rade vrhunski stručnjaci i organizacije.

Kalmar odgovara da je ova firma dobila dozvolu Vlade Srbije za izradu projekta o litijumu u dolini Jadra, ali da dokumentacija Rio Tinto o tome nije bila dostupna.

„U momentu kada su rađeni strateška procena i plan, odnosno 'planski osnovi', oni nikada nisu bili dostavljeni. Na tom sastanku koji smo imali 15. decembra je samo govoreno da studije postoje, ali nikada nisu došle u posed aktivista. I Plan posebne namene je donesen na bazi nedovršenog projekta“, podvukao je Kalmar.

On navodi da nije postojala ni obavezna procena isplativosti i prihvatljivosti.

„Nije moguće dimenzionisati projekat, kao ni njegovo trajanje. I o ovom projektu ne bi trebalo da razgovaramo sa Rio Tintom, već bi trebalo da sa druge strane sede predstavnici Ministarstva za zaštitu životne sredine i rudarstva, zbog toga što je Rio Tinto dobio pravo samo da razvija projekat. To nije njegovo vlasništvo, niti odlučuje da li će taj projekat biti potreban i da li će biti prihvaćen“, napominje Kalmar.

„Nikada nismo dobili studiju iz koje se vidi koliko struje, koliko sumporne kiseline, koliko florovodonične kiseline, cementa i kreča će biti potrebno...? A da ne govorimo o tome koliko će vode biti ispuštano i gde će da budu odlagališta“, istakao je on.

Zbog svega toga, poručuje da je Vlada Srbije obavezna da ukine Plan posebne namene i da se sa projektom krene od početka, odnosno da se overe rezerve, utvrdi studija opravdanosti i nakon toga da se ide ka projektu.

„To je zapravo političko pitanje, politike životne sredine. Mi smatramo da litijum nije potreban Srbiji, jer zapravo obnovljiva energija koja bi se odlagala u te litijumske baterije zapravo ne bi bila obnovljiva. Želeo bih da dodam da se protiv 'litijumske politike' uporno i snažno bore građani u Portugalu i u Južnoj Americi“, kazao je on.

Milosavljević je navela da kompanija Rio Tinto ima dozvolu o istražnim radovima, kao i da je Prostorni plan područja posebne namene radio Institut za urbanizam i arhitekturu.

„Mi smo bili tu samo finansijeri, tako je zakonski definisano. Tehnička komisija je sagledala i Ministarstvo građevine je usvojio taj Prostorni plan. Sve je urađeno za zakonskom regulativom. Druga nestina je vezana za sertifikat o overenim rezervama i resursima, mi smo ga dobili 6. januara 2021. godine. Sada smo u fazi projekta o kojem Kalmar govori, odnosno Studiji izvodljivosti i opravdanosti“, pojašnjava Milosavljević. Ukazuje da će nakon toga krenuti u proceduru dobijanja Studije o proceni uticaja na životnu sredinu za rudnik i postrojenje. Navodi i da kompanija Rio Tinto ima dva info centra gde meštani mogu da pogledaju studije koje su izrađene i informacije koje su im potrebne.

Kalmar je optužio ovu kompaniju da je nakon kopanja određenih bušotina za ispitivanje došlo do presušivanja bunara u pojedinim domaćinstvima, kao i da na zemlji u okolini „ništa više ne raste“, dok je Milosavljević to demantovala i rekla da to nije tačno.

Izvor: rs.n1info.com